

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1885, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignatiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată cetă.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Decembrie 1884, a-și înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârșia cu espedarea foiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

* O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 23 Ianuarie.

„Și va fi în ziua aceea, tot cel ce ve va ucide pe voi, i se va părea că aduce gerțfă lui Dumnezeu.“ Aceste cuvinte ale Sântei scripturi ne vin în minte în aceste momente de grea întristare pentru noi români, și dacă mai este pentru noi mângăiere, aceea se reduce tot la cuvântul scripturii: „Răbdă până în sfârșit.“

Nu știm în ce sens trebuie să interpretăm cuvintele din urmă ale sântei scripturi. Credeam că va fi destul din păharul amărăciunilor, și cu tot dreptul am putea aștepta ca răbdarea să nu ni se mai pună la probă, căci din necaz cea mai mare parte a fost a noastră. Credeam și credem că tristele experiențe făcute au putut convinge chiar și pre cei împetriți la inimă, că pe calea apucată nu se va ajunge rezultatul dorit. Credeam și credem că cu cât vor lovi mai mult în noi, cu atât vom deveni mai vânoși, ca și ferul, a cărui natură trebuie să ni-o însușim, ca să ne putem esplica aparițiunile de toate țiilele în politica statului nostru.

Este tristă poziția noastră în statul acesta, și după cum s'au croit lucrurile din tristă ce este, ea tot mai tristă va trebui să fie.

În această tristă stare de lucruri viața noastră națională se manifestează deocamdată numai în pres-

să. Ea este espressionea adevărată a curentului ce domnește în sinul poporului, și suntem solidari în apărarea individualității noastre naționale, așa că scurt vădătoriu trebuie să fie omul, care va fi sedus a crede că între noi în această privință este deosebire. Drept aceea când vine cineva și cu biciu de fer lovește în țiarul „Observatoriul“, dacă el răbdă și nu scoate țipet de durere, țipă celelalte țiare românești, cari n'au încărunit în suferințe ca dl Bariț. Dacă se pune ștrangul la gâtul „Tribunei“, în fața atentatului va țipa de spaimă „Observatoriul“, „Gazeta Transivaniei“, „Luminătorul“, „Telegraful Român“ și va trebui să țipe și „Viitorul.“

Țipetul nostru de durere nu se va reduce la simpatii sau antipatii personale față cu bărbății, cari astăzi stau în fruntea țiaristiceii române dela noi. Îndată ce țipetul nostru de durere s'ar reduce la simpatii sau antipatii personale, el și ar perde îndreptățirea de a fi respectat de lume. Țipetul nostru se reduce la cauza națională pentru care ni se pune ștrangul în gât. Domnului Barițiu nu i se face proces de presă la adăncile sale bătânețe pentru cuvântul, că el se numește Barițiu, ci pentru că este redactorul unui țiaru românesc, care se revoaltă în fața nelegiuirilor, și nu-și poate suprima indignațiunea. Domnului Slavici nu i se face proces de presă pentru cuvântul că poartă numele de Slavici, sau doară că el ca nime altul a știut și știe să scrie din inimă și la inima poporului român. Doamne ferește. Domnul Slavici are la spatele sale o carieră de publicist mănoasă ca pușini între scriitorii din generațiunea tână și salutara scoală a junimei din Iași. Pentru această activitate nici un procuror de stat n'a cădut în desperare. I s'a făcut însă proces de presă „Tribunei“ pentru un articol al domnului Slavici, în care el combate în modul seu — deșertăciunea, la care au recurs opinia publică maghiară dela dualism încoace, deșertăciune îndreptată contra existenței noastre naționale.

Avem deci toate țiarele române una și aceeași chemare: apărarea individualității noastre naționale, și în împlinirea acestei chemări suntem cu toții solidari! Chemarea noastră comună fiind, comun ne este și inimicul, și se nu se creadă că lovind în „Observatoriul“ nu simte „Telegraful Român“ durerea, sau că dacă tai în „Tribuna“ nu crapă țiarul „Viitorul.“

Această solidaritate în apărarea cauzei naționale ne ține strinși la olaltă, și micile noastre certe interne, cari există, și vor exista cât timp oamenii

vor fi oameni și interesele interese, dispar, îndată ce vedem că cuțitul a ajuns la os.

Și el a ajuns la os, taie în carne vie, și taie fără nici o cruțare.

Causa, pentru care ni s'au înfipt cuțitul până la os, este comună, comună este deci și durerea noastră, și manifestarea acestei dureri comune se nu ni se iae în nume de rău nici sus nici jos.

La 3/15 Decembrie tribunalul din Sibiu a pertractat procesul de presă intentat „Observatoriului“ pentru un articol, în care scriitorul acelaia a luat în batjocură temerea maghiarilor de memoria martirilor nostri de 1784.

Juriul a achitat pre domnul Bariț și noi am avut satisfăciunea a constata că în Ungaria mai sunt încă cetățeni cu caracter și convingeri libere de crâncena boală a asimilării limbistice.

La 6 săptămâni asemenea priverliste. Alaltăeri la 22 Ianuarie s'a pertractat processul de presă intentat țiarului de aici „Tribuna“ pentru un articol al domnului Slavici.

Sub penibila impresiune a procesului Kleeberg-Marlin, care a ținut Sibiuul 10 luni de țile în continuă agitațiune, domnul Slavici a scris un articol, în care a condamnat tendențele de asimilare în statul nostru. Este păcat strigătoriu la ceriu a judeca pre un om în o limbă, pre care el nu o pricepe, este anacronism a pune pre niște nemți și bohemi, ca ei să apere pre acușaiți în o limbă, pre cari ei o vorbesc rău, și acușaiți nu o pricep de loc; în fine este cinism a întreba pre acușaiți, dacă mai au ei de adăogat ceva la apărare, bine știind, că ei n'au înțeles nici un cuvânt din întreagă vorbirea torturată și torturătoare a apărătorului.

Sărmanul cetățean! nici sub furci se nu-i fie permis a vorbi în limba sa, nici sentența de moarte se nu i-se publice în limba sa, mai ales când această limbă nu este a hotentoșilor, ci cea germană, limbă universală, fără care omul european nu se ține pe deplin cult.

Asemenea stare de lucruri nu poate câștiga simpatii Ungariei. Urmarea logică este că în măsura în care crește asemenea anormală stare de lucruri, crește și nisuința naționalităților de a se scutura de ea, căci nime nu moare fără a mișca din mâni și din picioare.

Aceasta este esența articolului țiarului „Tribuna“, și pentru aceasta fu el tras în proces de presă sub cuvânt de agitațiune contra instituțiunilor statului.

Juriul a achitat pre acușaiți, și au dat satisfăciune și de astădată opiniei publice a naționalităților nemaghiare din acest stat.

FOIȚA.

Regele Serbiei.

Dece ani mai târșiu, în anul 1827, adevă tocmai în periodul mișcării elinilor, preste o mie sârbi, adunați în scupcina (dieta) din Kragujevaz, subscriseră petițiunea adresată sultanului, de a denumi pre Miloș Obrenovici de principe ereditar al lor, obligându-se totodată într'un document „a fi supuși serenissimului principe Miloș Obrenovici, lui și următorilor lui din generațiune în generațiune, ca domnului și principelui lor.“

Prin răbdare și bani Miloș învinse și în Constantinopol, și în anul 1830 un hatiserif, un bilet de mână al sultanului Mahmud întări întâia-oara toate libertățile, ce sârbi au dobândit prin resboaiele lor și au putut afirma în curs de 15 ani. „Drept recompensă pentru fidelitatea sa cătră înalta Poartă“ sultanul denumi pre Miloș de bașenez, adevă de principe al națiunii sârbești, care demnitate se declară de ereditară în familia sa.

Aceea, la ce Miloș a nisuit cu istețime și tenacitate, a ajuns; el se ridică de principe al statului sârbesc, a cărui dependență dela turci consta numai în unele forme ășterne. A șterge și aceste

forme cu desăvârșire avea să se îplinească prin naturala continuare a politiceii acestei dinastie noue.

Miloș institui nu numai o curte strălucitoare, ci dede și statului o constituțiune modernă, carea însă se potrivea cam șod în vederea vechei stări naturale a țerii și în a datinilor poporului. Fără de aceea aceasta schimbare Rusiei nu plăcea de loc, cu atât mai puțin unei sume de familii sârbești, cari invidia norocul familiei Obrenovici și mai voiau ca țeara să fie administrată și cărmuită de boieri.

La protestarea Rusiei Miloș se vădă silit în anul 1838 a suspenda, cu prea puțină esepțiune, întreaga constituțiune, eară pre boierii dușmănoși îi molcomi și împacă, dându-le funcțiuni și oficii înalte. Cu toata aceste ei nu încetau cu atacurile lor contra lui Miloș și îmbărbătați și animați de Rusia ei se și conjurară pentru a pune eară capăt dinastiei Obrenovici. În luna lui Aprile 1839 conjurații resculară țeara și bătânăl Miloș într'atâta se înfrică, în cât se învoii cu pretensiunile conjuraților, și abdică în favorul fiului seu.

Miloș părăsi patria sa nemulțămitoare și se duse în România, lăsând în Serbia pre fiul seu cel mai mare Milan, un om tinăr însă bolnav de moarte, care și muri 14 țile după aceea. În loc de încoronare se ținu înormântarea lui cu pompă mare.

Cel mai deaproape erede îndreptățit al tronului a fost al doilea fiu al bătânului esilat, prințul

Mihaiu, care se afla la tatăl seu în București. O deputațiune sârbească se și presentă la București și învătă pre prințul Mihaiu, numai de 16 ani, să acupe tronul Serbiei. Aceasta tocmai conveni partidei rusești dintre boieri, carea apucase deasupra, pentru că capii ei voiau să țină pe tinerul principe sub tutela lor și să cărmuiască în numele lui.

În luna lui Faur 1840 Mihaiu Obrenovici, însoțit de mama sa de origine princesă română, și de o mulțime de mai mari sârbești se duse la Constantinopol unde sultanul îl introduce sârbatorește în demnitatea principelui, îl declară de ma'oren și îl denumi de mușir, de marșal al imperiului.

Principele Mihaiu, de și tinăr și neespert, totuși consciu, că consiliarii otrusi lui, sunt dușmanii juraiți ai familiei sale și pricepă a se scăpa curând de ei. Prin aceasta însă el înmulți amărăciunea partidei lor și vechii conjurați începură din nou opera lor, dară acuma cu scopul a trânti deșevșit pre Obrenovici de pre tron.

În luna lui August 1842 erupse rescoala militară pregătită de ei, și principele Mihaiu, vădându-se tradat de ai sei, cedă fără a se opune cât de puțin. Detronat ca și tatăl seu, se duse din nou în esil la tatăl seu în București.

În aceeași scupcină, în care se hotări detronarea dinastiei Obrenovici, partida rusască din Serbia proclamă de principe pre Alesandru Karageorgevici.

O prigonire sistematică s'a pornit asupra noastră amenințându-ne existența noastră națională. Întregul capital material și moral al statului este pus la dispoziția acestei prigoniri îndreptate asupra noastră.

Unica cale pre care în publicitate ne putem apăra este presa. Voesc oamenii să ne sugrume acest mijloc de apărare. Trebuie să fim toți la locul nostru. Să nu se creadă că lovind în unii ne simțim cu toții lovirea! Avem toți aceeași soartă, urmărim cu toții același scop, și dacă este diferență între noi, aceea se reduce numai la mijloace.

Deși împărechiați între noi, unii din antipatii ce provin din preocupări, alții din interese de partide, alții din interese confesionale, alții din ambițiuni proastă, alții din ură și mai proastă: totuși în fața pericolului suntem toți una, și noi ne ținem fericiți că o constatăm noi aceasta.

Știindu-ne uniți, doară vor înceta cu maltrătarile, nu vor înceta? — atunci vom împărți durerea, căci ea împărțită, nu este atât de grea.

Reuniuni învățătorești și prețești în Arhidieceasă!

I.

Am constatat nu odată în coloanele prețuitului ziar al arhidiecesei noastre „Tel Rom.” că singura noastră cale de salutare este în lățirea cunoștințelor și în constatarea rețelilor de cari suferim.

Cele dintău aquirate și cele din urmă delăturate eată adevărata noastră salutare! Oamenii noștri tind a luneca dela o prăpastie la altă, din un salt mortale în altul, fără să considere factorii reali existenți. De regulă aceste încercări teoretice nu prea duc la rezultate practice! Aș putea servi cu exemple și cu casuri concrete, dar la noi este răul obicei, că oamenii impută scriitorului cestiunea cea urită a personalităților și de aceea voiu rămănea de parte de ori-ce cas concret — și aceasta numai deocamdată — până nu voiu fi provocat din o parte sau alta.

Am vădut că oameni de altmintrelea recunoscuți de inimă și de simț au introdus mai întâu reuniunile la învățatorii noștri și au delăturat conferințele învățătorești. Care e rezultatul? din cele mai multe districte ne lipsesc toate datele, nu se observă nici o viață, despărțimintele vegetează, tacsele nu se incassează decât cu greu, restanțele se înmulțesc, cei activi se descuragează și o stagnare dela o margine a arhidiecesei până la alta o poate observa ori cine — cine are ochi de vădut, și cine vede cu colorile cele adevărate, ear nu prin prismă, adevărata stare a lucrului! Cunosc en singur reuniuni și despărțiminte unde oamenii dela A—Z erau însuflețiți de a face lucruri mari, și astăzi vădend deselexperimentări, arondări noue, comisari preste comisari — sau disgustat și — onoare escepțiunilor, cele mai multe reuniuni sunt niște corpuri fără viață! Singur Venerabilul Consistoriu și escellentul referent scolar au venit la ideea, că în anii trecuți au înlocuit ședințele Reuniunilor ear cu conferințele vechi și au denumit comisari dintre cari unii nici nu s'au prezentat la ședințe, decum se fie condus conferințele!

Aceste cu învățatorii, cari în adevăr au lipsă de întruniri dese ca să-și comunice esperiențele lor și să se folosească unul de pățeniile altuia! Ce se

Acest Alesandru a fost fiul acelu Kara George, a primului eliberătoriu al Serbiei, care și dede sufletul lovit de ucigător. Alesandru trăia din grația Obrenovicestilor și Mihaiu ajungend la tron il denumi oficer sârbesc și de ajutorant al seu. Pre aceasta cale ajunse Alesandru eară în patria sa.

Inimicii Obrenovicilor numai de cât se apropiară de el, îi revocară în memorie vitejiile și moartea tătâne-seu și treziră și treziră în el ură de moștenire adormită contra dinastiei, carea era suspiționată avea pre sufletul ei moartea lui Kara George. Cu toate acestea Alesandru nu voi să fie trădătoriu principelui Mihaiu; căci acesta fiind silit a fugi înaintea rescoalei boierilor, Alesandru il însoți, până ce călăreți sârbești il ajunseră pe Alesandru și-l aduseră înderept la Belgrad ca principe al țării. Boierimea sârbească, carea urea nespuse pre Obrenovici, credea a-i fi dat prin aceasta lovitura de moarte.

Alesandru Karageorgevici guvernă mulți ani ca cel dintău al unei a doua dinastii sârbești. El era unealtă al partidei rusești și permitea ca boierii să manipuleze în feară după placul lor. Poporul însă manifestă din ce în ce tot mai mult neindestulirea sa și lui Alesandru îi părea rău c'a fost așa nemulțămitor lui Miloș și familii lui. Conjurațiunilor contra partidei domnitoare urmau revoluțiuni contra ei, cari însă totdeauna fără trântite și nădușite cu

dic însă, când în multe părți normativul e o terra incognita, chronica scolară o mărime necunoscută, ear de materialul percurs nici nu vorbește nimene — cel puțin în unele părți e așa, și dacă voiu fi constrins se servesc cu exemple — bucuros!

La ședințele reuniunilor se constată din rapoartele oficioase că învățatorii nu prea participă, și nu pot participa din motiv că nu le plătește nimene diurnele nici chiar în comune ca Reșinari!

Va se dică există o confusiune — și chiar și normativul devine în scoalele noastre în loc de un directoriu în toate trebile, mai mult un bureau de statistică de a petrece timpul cel scump!

Avem ce e drept învățatorii bravi și conștiențioși, dar bine să ne notăm, că învățătoria noastră — în genere nu e pusă în condițiuni de a ținea cont nici de pașii ce-i face pedagogia, nici de recerințele timpului în cele sociale, pentrucă 1. nu-i e ameliorată pozițiunea materială, 2. nu ne-am îngrijit de viitorul ei!! — Va dică cineva că este fondul de pensiuine! Da așa e! Spuneți-mi cine comunică învățătorilor starea acelu fond? cine i pune în curent cu legea de pensionare? cine cu un cuvânt e tata învățătorilor și al orfanilor și veduvelor lor? un singur referent scolar nu are nici timpul fisic — de a se ocupa cu toate.

Ce a putut a făcut și nici contrarii nu i vor denega serviciile făcute pre terenul instrucțiunei publice! Dar cu toate aceste am vădut că chiar din actele sinodale ale anului trecut lipsesc date positive despre fondul de pensiuine la care contribuie și învățatorii noștri. Cred a nu face un serviciu reu, dacă pun sub ochii cetitorilor datele statistice privitoare la acel fond:

Cu finea anului 1883 au fost 12,583 de învățatorii membri la fondul de pensiuine al statului, va se dică tot din o mie de învățatorii 553 sunt membri ai fondului de pensiuine! Până acum sunt pensionați a) 156 învățatorii cu pensiuine regulată de 15,500 fl v. a; b) 546 veduve cu 46,384 fl, c) 1027 orfani cu 26,913 fl 87 cr., d) 11 membri au primit ajutoare de 741 fl 67 cr., și 16 învățatorii au fost escontentați cu 2,451 fl v. a. de toți va se dică 1756 de membri s'au ajutorat și se ajutorează. — Averele fondului e de 4 milioane, elocată în hârthii de valoare, în imprumuturi hipotecari la persoane morale și la privați și aproape un milion e restanță pre la învățatorii.

Spesele cari se rețer cu manipularea acestui fond se urcă la 16 mii pre fiecare an! Aceste date din „Tanügyi Kronika” sunt destul de semnificative și ar fi timpul să știm și noi că cu cât contribuie învățatorii noștri, cine din ei e pensionat, ai căru orfani sunt ajutorati, și așa mai departe.

Să ne întrunim în Reuniuni în sinoade și să ne deliberăm despre lucruri afund tăietoare în viața statului învățătorec — nu mai au nici o însemnătate. Noi știm numai să ne plângem când vedem că se fac încercări de a ne lua o scoală după alta. Aceasta nu e destul: Numai atunci vom putea paraliza activitatea contrarilor când vom fi și noi activi ca și ei, și când nu vom susținea obscurantismul în contra inteligenței. Răul nostru este lipsa de activitate și lipsa de știință la poporul nostru. Până vor domina aceste rele de bine nu vom da! Până vom protegia pre unii din un punct de vedere, pre alții din altul, merul se va puteți și poate simburii să ne dea fructe mai sănătoase! Un simptom al unui mare rău e la noi — și simptomul acesta

malță vărsare de sânge, până la rescoala, carea înpinse eară pe Kara Georgevici de pre tron și pre sfătuitorii lui îi fugări în esil.

În luna lui Decembre 1858 scupcina sârbească din nou chieamă în țeară pe detronații Obrenovici. tatăl și fiul, și dede guvenarea țării în mânilor moșneagului Miloș. După această satisfacțiune gustată în duoi ani, bătrânul Miloș muri în 26 Septembrie 1860 cu ambițiunea implinită, de a fi fost pre lângă toate isbirile sorții întemeiătoriu noiei și legitimei dinastie a Serbiei.

A doua oară îi urmă pe tron fiul seu Mihaiu. Născut în anul 1823 Mihaiu era în deplina putere a bărbăției. Însă căsătoria sa cu contesa Iulia Hunyady de Kethely nu-l ferică cu nici un copil, și și astfel era de temut, că dinastia Obrenovicilor va avea o scurtă istorie.

Dintre toți Obrenovicii numai Efren fratele lui Miloș avea un nepot cu numele Milan. Toți ceilalți moștenitori erau de gen femeiesc, dintre cari mai cu seamă fata lu Efren, Anca cu rar ingeniu și fica acesteia, Catarina Constantinovici, jună și de o distinsă frumșete.

(Va urma.)

se manifestează întru de a persecuta pre toți cari nu convin lui Nan și Bran.

La noi a spune adevărul e o crimă, a demasca răul e a denunța, a fi interprete sincer al durerilor poporului e a se espune la cele mai mari calamități. Fariseismul e bucata cea mai gustoasă în unele cercuri.

Să vedem deci mai serios de a le scoalelor și ca să ridicăm scoalele e de lipsă să ridicăm pe învățatorii la nivelul ce le compete în societate. Am fost și sunt amic al învățătorilor, căci știu ce prestează în societate și ce pot presta puși fiind în condițiuni favorabile, și ce debili și umiliți trebuie să fie fiind avisați de la grația protopopească sau a altor dingitari muritori. Deci dacă e vorba de reuniuni, să pregătim pre învățatorii pentru reuniuni, până atunci să le dăm pace! De când e lumea nici un popor nu s'a regenerat prin legi și prin statute, ci legile au fost espresiuinea din afară a culturai lui interioare. Mai întâu deci să creăm un stat învățătorec compus din oameni inteligenți și activi — apoi să vedem de reuniuni. În starea actuală pentru cei mai mulți reuniunile sunt un loc de tortură, o întrunire silnică de a fura timpul și a-și cheltui banii! Am vădut cu ochii mei, la prelegerile ținute la conferințele din Sibiu — învățatorii — dormind!

Și niminea altul nu ținea acele prelegeri, decât un limbist român, dintre cei dintău! Deci să căutăm a forma pre învățatorii încă din preparandii pentrn pozițiunea lor viitoare, acolo să le dăm independință de caracter și atunci și vor forma și întogni ei relațiunile lor publice și private fără statute octroate!

Până nu-i vom forma, până nu ne vom îndura să facem schimbări în personalul învățătorilor și directorilor, până protopresbiterii vor merge numai odată le an în scoale — pentru diurne — Viitoriu scoalelor noastre e pus sub întrebare.

Videant Consules!

Revista politică.

Parlamentul Ungariei a terminat votarea budgetelor. Îndată după această votare ministrul Tizza, Szapáry și Bedecovici s'au dus la Viena. Petrecerei ministrilor la Viena s'a atribuit o deosebită importanță politică mai ales acumă după ce s'a lățit fama, că Austro-Ungaria încă va accepta convențiunea de estradare încheiată între Rusia și Germania.

După știrile cele mai de aproape ministrii au făcut cortenire numai la membrii familiei imperiale. N'a fost deci vorba de încheierea unei convențiuni în sensul celei citate, nici de presentarea unei legi contra socialistilor, ca și cea a ministrului president Taaffe. Mai mult: ziarul „Neue freie Presse” de Marța trecută ne spune că ministrul nostru nici proiectul pentru măsurile escepționale, anunțat în vorbirea sa dela Oradea mare și în mesagiul regesc, încă nu-l va presenta dietei, ca să nu i se poată imputa, că intenționează o acțiune paralelă cu proiectele guvernului austriac.

Primim cu rezervă această știre și o comunicăm cu cuvenita rezervă.

De când cu esplodarea de dinamit în Londra lumea este îndreptată asupra uneltirilor anarchistilor. Pretutindinea lucră teribila lor mănăie, și lumea nu știe la ce să se aștepte pe ziua de mâne. Țările cele mai fericite odinioară, ađi trebuie să tremure de frică, și să suprime libertățile spre a se putea apăra contra acestui inimic al ordinii sociale. După Englitera a urmat America de nord, cuibul tuturor fenilor, și acuma vine Helveția la ordinea ăilei.

Din Serbia ne vine o știre senzațională. Se dică că se va schimba cursul politicei esterne, și el din austrofil ce era el acumă va deveni russofil. Se dică adevă, că generalul Catargi, unchiul regelui, este trimis la Petropolea cu o misiune importantă. Această misiune stă în legătură cu visita principelui Bulgariei la Belgrad și se intenționează a pune de nou în raport curtea din Belgrad, cu cea a țarului tuturor rușilor. Această fasă a politicei sârbe se illustrează și cu ținuta presei în timpul din urmă.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Făgăraș, 20 Ianuarie 1885. Prea Onorate Dle Redactor! Descriu în câte-va șiruri o întâmplare din viața mea de învățătoriu la scoala română gr. or. din Făgăraș.

Sosise primăvara anului 1883, când încântătorea lună a lui Maiu face ca tot să reinvie în natură. Aspectul frumos al arborilor abea înfrunziți, îmbătătoril miros al florilor și plăcutul cântec al pase-

rilor erau tot atâtea fenomene magnetice, cari te atrageau spre ale privi, mirosi și asculta.

Pentru-ca frumosul timp de primăvară se nu treacă fără a-i gusta îmbietoarele însușiri de recreațiune a vieții omenești, ca educătorul a 60 ființe fragețe, copii și copile, m'am hotărât a arangia o petrecere de primăvară (maial), și aceasta în unire cu un al doilea educătoriu, învățătorul scoalei române gr. cat. din Făgăraș, — sub a cărui conducere încă se aflau tot atâtea ființe tinere, copii și copile.

Decisiunea noastră a prins rădăcini, și ziua maialului a sosit.

O bucurie mare se putea ceti pe fețele mititelor, când toți în rënd plecarăm cătră locul de petrecere în dumbrava Făgărașului: „moara de hârtie.“ Fie-care dispunea de o îndoită bucurie: una, căci mergea să se delecteze în liber, sub arborii verzi, între florile mirositoare și la aușul paserilor cântătoare, alta, căci părinții pentru ziua aleasă, le-a făcut pruncilor lor și vestiminte alese, și le-a cumpărat și câte o jucărie, precum: pile, fluierțe și alte asemenea jucării desfătătoare.

O întâmplare însă neprevădută a adus cu sine, ca bucuria cea mare a copiilor, încă dela începutul ei, să fie schimbată în intristare extremă, și eată cum:

În mersul nostru cătră locul de petrecere es dintr'o curte trei copilași micuți de tot, cari încă nu ajunse-se anii de școală, îmbrăcați sârbătorește și cu câte un steguleț de hârtie, roșu, galben, vânat, servindu-le acelea drept jucărie în mână; alți doi eară mai târziu, eșind nu știu din ce colțuri ale stradei, se înșir în rënd, având în lungul pieptului pe după cap câte un lăntșor de asemenea hârtie colorată. Eu, care eram în fruntea conducutului de preste 120 copii și copile, nu am putut observa pre micuții cu jucăriile lor furișindu-se în rënd, fiind preocupat, și dacă i-a-și fi și vădut, nu m'am precugetat la tristețele urmări — din acele lăntșoare și stegulețe. —

Până a nu eși încă din Făgăraș cătră locul de petrecere, pre nesimțite mă pomenesc cu patru panduri în frunte cu directorul lor, cari alergând din alte părți fără se poată fi observați, ca nește lupi flămânți în goana lor cătră cărdul de oi, ne sosesc înaintea conductului de copii și copile și ne strigă „halt“ (stați)! Era ceva îngrozitoriu! Frageții copilași și copile împreună cu noi învățătorii, au rămas înmărmuriți, și cu ochii spărioși se uitau la cele 5 persoane îngrozitoare, cari nu mai încetau din cele mai urite injurături rostite în ton sâlbatic cătră mine, colegul meu și cătră cei 5 copilași cu stegulețele și lăntșoarele tricolorate. La moment adună cele câte-va stegulețe și lăntșoare, întrântind la pământ copii, cari nu voiau a se despărți de scumpele lor jucării și lăsându-i jos în vaiete și chiote, ear directorul pandurilor scoate notițul seu și înseamnă numele copiilor și al învățătorilor. —

Își poate închipui ori-cine tristeța sub caro am rămas în urma acestei întâmplări unice în felul ei în acest secol al luminilor — și petrecerea, ce am putut să avem în întregă ziua, după ce dela început ne-au amărit'o.

N'a fost destul cu atâta. Consecințele triste au urmat mai târziu. Pandurii au adus stegulețele la judecătoria regie cercuală din loc, și aceasta citează după câte-va săptămâni separat prin citațiuni legali pre fie-care copil, cum și pre învățătorii. O a doua spaimă în copii, cari vedând pandurul cu citațiunile, au început se țipe, că-i duc la temniță.

Judecătoria ia protocol, și On. Dle Redactor! după două luni de zile me trezesc cu o sentință judecătorească prin care me condamnă la pedeapsă în bani și temniță. Pentru ce? Nu știu. Doar căci nu m'am aruncat eu ca un lup asupra copiilor, se le iau jucăriile din mână. Aceasta nu a-și fi făcut'o, nici în cazul, când n'ași fi studiat principiile pedagogice de educătoriu public.

Ca om nevinovat contra sentinței am recurat, și astăzi, în loc de achitare, sentința e aprobată și de a doua instanță judecătorească.

Ca publicul cetitoriu să-și facă ideie și despre cuprinsul sentințelor, le las să urmeze în întreg cuprinsul lor.

Nr. 2915 crim. 1884.

Sentință.

In numele *Maiestății Sale regelui!*

1. Nicolae Aron, de 24 ani învățătoriu în Galați!!! necăsătorit, nepedepsit.
2. Vasile Dengel, de 27 ani, de present preot gr. cat. în Frâna, căsătorit, nepedepsit.
3. Pompiliu Turcu, de 5 ani, Ioan Beclerean, de 9 ani, Liviu Pandrea, de 7 ani, Ioan Turcu de 7 ani, copii de școală, în baza §. 83 a cod. pen. se absolvă de abaterea criminală comisă și prevădută în §. 36 a cod. pen.

ad 2. Vasile Dengel se declară inculpabil de abaterea indicată, și pre baza §. 82 a esmisului ministerial Nr. 2265—1880, se absolvă.

ad 1. Nicolae Aron se declară culpabil în abaterea contra statului prevădută în §. 36 a cod. pen și comisă prin numiții copii, — ca complice răspundătoriu, ca unul care n'a oprit comiterea abaterii, și se judecă la 2 zile închisoare și 5 fl. v. a. pedeapsă în bani, cari sunt destinați pentru scopurile descrise în §. 27 a cod. pen., și care pedeapsă de bani în 15 zile, după intrarea în vigoare de drept a acestei sentințe, este a se plăti subscrisei judecătore de cerc sub esecutiune, și în cas de neplătire conform §. 22 din cod. pen., se preface în una zi de închisoare; numai puțin se judecă și la plătirea speselor de temniță.

Motive.

Adevărat că Nicolae Aron însuși n'a comis abaterea în cestințe, dar fiind că copii făptuitori: Pompiliu Turcu, Ioan Beclerean, Liviu Pandrea și Ioan Turcu, la petrecerea de primăvară au mers cu stegulețe și lăntșoare de hârtie roșie, galbină, vânată, cari reprezintă colorile națiunii române, — această faptă a lor fără nici o îndoială isbește în prescriptele §-lui 36, servind de demonstrație contra statului și legei; de aceea acusatului ca învățătoriu și supraveghetoriul copiilor făptuitori iar fi fost de datorință patriotică a oprî insignele demonstrative înainte de plecarea, cari după afirmațiunea sa le-ar fi adus copii de acasă, și aceasta cu atât mai vârtos, de oare-ce după însași afirmațiunea sa pentru asemenea abateri au fost el și colegul seu admoniați din partea suprefecturei competente; dar fiind-că nici în urma acesteia n'a oprit comiterea de abatere contra statului, prin aceasta mai mult sau mai puțin s'a privit ca complice, și ca atare a fost de a se declara culpabil, și a se judeca.

Vasile Dengel ca unul, care nu avut sub supravegherea sa proprie pre copii făptuitori, stând aceia sub conducerea colegului seu, s'a declarat neculpabil, și ca atare s'a absolvat de pedeapsă pentru abaterea comisă.

Pompiliu Turcu, Ioan Beclerean, Liviu Pandrea și Ioan Turcu adevărat, că au comis fapta, dar în sensul §-lui 83 a cod. pen. s'a absolvat.

Dejudecarea acusatului la purtarea speselor de temniță se basează pre §. 107 din emisul ministerial Nr. 2265—1880.

În contra sentinței presente partea nemulțumită poate însinua recurs în termen de 24 oare; ear motivele le poate da în 8 zile.

Dela judecătoria regie din cerc.

Făgăraș, 14 Iunie 1884.

(L. S.)

Könczey m. p.

Nr. 5462 crim. 1884

Sentință.

In numele *Maiestății Sale regelui!*

Tribunalul regiu din Brașov ca for de instanța a II-a penală, în urma recursului incusatului contra sentinței judecătoreice cercuale din Făgăraș, în ședința publică, ținută în 31 Decembre 1884 în cauza contra Nicolae Aron și soții pentru transgresiune contra statului, a cercetat sentința judecătoreice cercuale din 14 Iunie 1884 Nr. 2915, și a adus următoarea sentință.

Sentința judecătorească de instanța I-mă cu datul și Nrul de mai sus cu privire la prescriesele articolului de lege XVI din 1884 și la ordinațiunea ministerială din anul 1874, 6 Iulie Nr. 26559, între altele se aproabă; însă referitoriu la aplicarea pedepsei de închisoare în înțelesul §-lui 21 a cod. pen. se modifică într'acolo, că în locul închisoarei zilnice se statorește plătirea unei mulțe banale de 10 fl. v. a. pentru-că împregiurările ușurătoare ponderează, și incusatul figurează numai ca contribuitoriu la crimă, și în sensul §-lui 72 al cod. pen. transformarea pedepsei de închisoare în pedeapsă banală este justificată.

Despre aceasta inclita judecătoreie regie cercuală se încunoștiințează prelungă recludarea raportului seu ddo a. c. Nr. 6213 — crim spre mai departe afacere competentă.

Din ședința tribunalului regiu criminal, ținută în Brașov la 31 Decembre 1884.

(L. S.)

Deesi m. p.,
președintele trib. reg.

Artz Mihaly m. p.,
jude referent.

Nr. 227 crtm. 1885.

Despre aceasta se încunoștiințează și provoacă, ca în termen de 15 zile, computele dela primirea acestei sentințe pedeapsa banală de 10 fl. v. a. să se plătească, la dincontră se va esecua.

Judecătoria regie cercuală din Făgăraș.

Făgăraș, 15 Ianuarie 1885.

Könczey Gyula m. p.

Nicolae Aron, învățătoriu Făgăraș.

Din acestea vadă lumea dreptatea ce se esecită în statul nostru față de popoarele conlocuitoare, cari contribue la înflorirea lui. Pe un învățătoriu factor prim chemat pentru luminarea celor cari compun statul, pentru-că n'a fost prevădătoriu a lua și arunca în foc sau apă cinci gatejile de cari era acățată hârtie vâpsită, roșu, galben, vânat, jucării copilărești, il judecă la temniță și bani. Ultima încercare voiu mai face, apelând la a III-ia instanță, și despre rezultat la timpul seu.

Nicolae Aron,

capelan și învățătoriu gr. or.

Agnita, în 19 Ianuarie 1885.

Nu mustra pre cei răi ca să nu te urască
Învăță pe cel ițelept și te va iubi pre tine.
(Pld lui Solomon).

Mult Stimat Dle Redactor! Corespondința mea publicată în Nr. 152 al prețuitului diariu „Tel Rom.“ din 1884, prin care am arătat într'un mod detaliat și adevărat totdeodată, cele întâmplare în adunarea preoților din 1 Novembre anul trecut la Agnita, au dat ansă p. administrator protopopesc al tractului nostru, la un răspuns foarte fulminant în Nr 4 din anul acesta, numind pre autorul acelei corespondințe nunumai inimic al seu, dară și al păcei și al liniștei comune din acest tract, — care prin corespondența numită ar fi voit numai a descredita persoana sa și a ginerelui seu p. Nicolae Moldovan preot la Vêrd; apoi în niște termeni nu prea aleși proprii autorelui, se silește a nega cele, ce din aceea corespondință i se par mai periculoase oficiului seu, susținând că corespondentul răutăcios ar fi intortocat adevărul în privința celor vorbite de densus în fața preoțimeii tractuali.

Față de aceasta purcedere neașteptată a p. administrator protopopesc, susțin că eu am vorbit numai purul adevăr, dovadă preoțimea adunată acolo, și negarea densusului este numai o sfortare zădarnică pentru o faptă deja sâvârșită pentru care se vede ai părea acum rău, și ca să nu-i se poată imputa că au tăcut și recunoscut toate s'au silit la acel răspuns neprocopsit.

Dacă densusul întâmpina pre preoțimea adunată pentru alegerile la sinodul protopopesc cu o cuvântare acomodată scopului întrunirii și nu printr'o cazanie fără nici un simbur, omoritoare de spirit, prin care s'au recomandat pre sine și pre ginerele seu de fiitoriu protopresbiter în acest tract, care împregiurare unică în felul ei merită a fi adusă la cunoștiință publică, poate că nimenea nu le dispuța gustul la domnia proiectată de densus în mod ereditar.

Părintele administrator susține că eu aș fi intortocat înțelesul vorbirei sale, eu din contră susțin că încă n'am adaus tot ce ar fi trebuit spre lămurirea vorbirei sale și adevă: densusul nunumai au sfătuit preoțimea a se abate dela ordin, dară i-au și arătat într'un mod practic, că îndată ce se vor face alegerile de membri pentru sinodul electoral am făcut un pas, am trecut pragul întâiu cătră alegerea de protopresbiter, și n'ar mai avea loc representațiunea pentru întărirea alegerii din anul 1875 și că ginerele seu tocmai la înțelesul vorbirei sale au făcut propunerea de a nu se alege membrii la sinod, care propunere nu știu din ce motive s'au retras-o.

Întreb la locul acesta pre părintele administrator: cine au adus dară cestiunea nealegerii membrilor pentru sinodul alegătoriu pre tapet? nu cumva preoțimea de dragul dumnia-voastră. Preoții au mers la Agnita pentru alegerile membrilor la sinod, și nimenea n'ar fi așteptat să audă căzării de recomandație din partea dtale, cu atât mai vârtos, că fie-care ve știe meritele pentru acest tract.

Părintele administrator neagă mai departe că ar fi conjurat preoțimea ca să aleagă în sinoadele parochiali numai indiviți din tract. Oare nu-și va aduce aminte fie-care preot care au fost de față atunci, că densusul de repețite-ori au accentuat dorința sa de a se alege numai oameni de ai nostri cu cari ne putem înțelege, aducând aminte preoțimeii câte neplăceri ne-au cauzat streinii în sinoadele protopopești trecute și mai cu seamă în anul 1875. Pentru ca on. public să știe ce au însemnat cuvintele p. administrator a se alege numai indiviți din tract, servească următoarea deslușire: În sinoadele protopopești de mai nainte au fost aleși ca membrii în sinodul protopopesc Ilustritatea Sa Dl Iacob Bologa, avocatul I. Popa și pretorele Moise Brănice pre cari alegătorii iau preferat atât pentru că și densusi sunt născuți în acest tract cât mai cu seamă pentru-că sunt oameni inteligenți cari știu mai bine ca alții din tract a lucra pentru înaintarea afacerilor tractuali; acesti dni după părerea densusului ar trebui eliminați din sinoadele noastre

protopopești ca periculoși alegerii sale de protopresbiter.

Dacă p. administrator se silește a nega ceea ce au rostit odată înaintea a $\frac{2}{3}$ din preoțimea tractuală numind pre corespondentul inimic a liniștei și pazei comune din tract, am să-i aduc aminte proverbul că „cu minciuna prânzești dară de cinat nu cini.“

Dacă prin cele rostite de dânsul se descreditează persoana sa și a ginerului seu, atunci nu este de vină corespondentul că le-au reprodus, ci mai mult dânsul că le-au rostit dară fiind-că și dânsul este român și i-au venit mintea dintâiu la urmă, cel puțin trebuie să recunoască adevărul și să nu-l plesnească în față.

Numele părintelui Iacob Bologa din Marpod s'au șters depre ședula unui încredut al dsale despre ce și respectivul au știut de atunci, însă știind totdeodată și pre oamenii cu cari are de a face pentru dobândirea satisfacțiunii au privit-o ca un lucru bagatel și foarte obicinuit în acest tract la alegeri.

Părintele administrator crede că dacă corespondentul ar fi putut sta față în față subscria corespondința întocmai ca dânsul respunsul, dară cauza ar fi mustrarea conștiinței ca să nu scrie adevărul. Eu susțin în fața preoțimei adunate atunci la Agnita că n'am lăsat nici am adaus o iotă sau cirtă din înțelesul vorbirei dsale și după modul scrierii jurnalistice l'am scris numai precum s'au convenit, cu atât mai tare trebuia să te rușinezi dta, care subscrii un mare neadevăr și-l întărești cu numele și caracterul dtale; au doară ai crezut că îndată ce publicul va vedea sub nume epitetul dtale va crede în infabilitatea dtale?

Crede mai departe p. administrator ca autorul corespondinței din Agnita ar fi acela căruia dânsul nu i-ar fi putut satisface dândui un oficiu neordinari pre lângă cel ordinariu. Fie-care credincios al bisericeii noastre care are cunoștința de legea noastră bisericească știe, că oficiile se dau cuiva numai în înțelesul legii constituționale și ca nu este rezervată întrînsa puterea unui protopresbiter de a împărți oficii; căci atunci dta ai fi cel dintâiu care ai da ginerului dtale cât de multe oficii neordinare pre lângă cel ordinariu; te silești a afla pre corespondentul și al nimeri întocmai ca găina oarbă grațiantul.

Nu inimiciția, nici pofta de resbunare au făcut pre corespondentul să scrie aceea corespondența și stareă de tot nenormală a lucrurilor din acest tract nefericit încredințat unui om ale cărui puteri intelectuale nu sunt suficiente de al conduce la liman, ci mai mult îl exploatează pentru adunarea de averi pre seama familiei sale și a nepoților, și care pre lângă aceia se crede atât de perfect încât se folosește de laudă proprie în o adunare a preoților din tract recomandându-se nu numai pre sine dară și pre următorii seu.

Dacă bunul Dșeu va fi să ne certe pentru necari păcate cu tractul nostru, atunci să-l rugăm ferbinte ca certarea barem să nu se mai estindă și sub următorii recomandat de dânsul, ci să se îndure de și prin muncă mai grea a ne espia păcatele sub durata vieții actualului administrator protopopesc. Invățământul, moralitatea publică sunt decădute pentru un secul, și atât parochia cât și protopopiatul care s'au administrat 30 ani nu vorbesc în favorul actualului administrator protopopesc.

Mai dize p. administrator că ori cine ar deveni protopresbiter cu greu va nimeri gustul corespondentului, nici va lucra după dictația lui. Nici că se așteaptă dela un protopresbiter a lucra după gustul nimerului fără dupa lege pentru binele comun al protopopiatului, nu numai pentru binele propriu; căci pentru rămânerea în status quo se silesc dlor pe toate cărările.

În adunarea preoților din Agnita s'au cetit și venitele fiitorului protopresbiter cu salariu anual de 1250 fl. din cari substragându-se 200 fl. pentru capelanul protopopesc s'au redus acelea la suma de 800 fl. în comitetul protopopesc, ca să nu se atragă atențiunea concurenților streini asupra acestui protopopiat. În special s'au redus tacsă vizitațiunii canonice dela 5 la 4 fl. de și aceea s'au luat dela unele comune și până acum cu 5 fl. afară de intertențiune care se urcă până la 3 și 4 fl. în detrimentul cassei bisericești.

Aceste sunt pe scurt cele pentru replică față de respunsul p. adm. protopopesc din Nr. 4 al „Tel. Roman“ din a. c. pre care eu laș ruga când scrie ceva să scrie adevărul, nu numai se cerce a se apăra cu neadevăruri în credință că toată lumea să se închine la numele dlui când îl va vedea scris. *)

*) În interesul adevărului am publicat această replică a corespondentului nostru, lăsând afară casurile concrete de abus, cari nu pot forma obiect de discuțiune în ziarul nostru. Red.

Date statistice.

(Urmare.)

Tabela Nr 47. I. Căsătorii din capitala București. Coloarea de albastru. În Ianuarie 19 flăcăi cu fete, 3 flăcăi cu veduve, 2 veduvi cu fete, 1 veduv cu veduvă; 22 bărbați în căsătoria întâia, 3 în a doua, — în a treia; 21 femei în căsătoria întâia, 4 în a doua, — în a treia; totalul căsătoriilor 25; din cari 8 bărbați însurați cari au iscălit numele lor, 17 cari au declarat că nu pot iscăli numele lor; 2 feme măritate, cari au iscălit numele lor, 23 cari au declarat că nu pot iscăli numele lor. Etatea bărbaților: — mai tineri de 18 ani, 9 între 18 — 25 ani, 13 între 25 și 35 ani, 1 între 35 și 45 ani, 2 între 45 și 60 ani. Etatea femeilor: — mai tinere de 15 ani, 5 între 15 și 18 ani, 12 între 18 și 25 ani, 6 între 25 și 35 ani, 2 între 35 și 45 ani. Totalul căsătoriilor 50, dintre cari 50 ortodoci; totalul general al căsătoriilor 25 și al căsătoriilor 50.

În Februarie 27 flăcăi cu fete, 3 flăcăi cu veduve; 2 veduvi cu fete, 1 veduv cu veduvă; 30 bărbați în căsătoria întâia, 3 în a doua, — în a treia; 29 femei în căsătoria întâia, 4 în a doua, — în a treia; totalul căsătoriilor 33, din cari 20 bărbați însurați cari au iscălit numele lor, 13 bărbați însurați cari au declarat că nu pot iscăli, 12 femei măritate cari au iscălit numele lor, 21 care au declarat că nu pot iscăli. Etatea bărbaților: — mai tineri de 18 ani, 11 între 18 și 25 ani, 14 între 25 și 35 ani, 7 între 35 și 45 ani, 1 între 45 și 60 ani. Etatea femeilor: — mai tinere de 15 ani, 6 între 15 și 18 ani, 18 între 18 și 25 ani, 8 între 25 și 35 ani, 1 între 35 și 45 ani, totalul căsătoriilor 66, dintre cari 58 ortodoci, 3 catolici, 1 protestant și 4 israeliți; totalul general al căsătoriilor 33 și al căsătoriilor 66.

În Martie 12 flăcăi cu fete, — flăcăi cu veduve, veduvi cu fete, — veduvi cu veduve, 12 bărbați în căsătoria întâia, — în a doua, — în a treia; 12 femei în căsătoria întâia, — în a doua, — în a treia, totalul căsătoriilor 12, din cari 7 bărbați însurați cari au iscălit numele lor, 5 cari au declarat că nu pot iscăli, 2 femei măritate cari au iscălit numele lor, 10 cari au declarat că nu pot iscăli. Etatea bărbaților: 10 între 25 și 35 ani, 2 între 35 și 45 ani. Etatea femeilor: 3 între 15 și 18 ani, 7 între 18 și 25 ani, 2 între 25 și 35 ani, totalul căsătoriilor 24, dintre cari 14 ortodoci și 10 israeliți, totalul general al căsătoriilor 12 și al căsătoriilor 24.

În Aprilie 4 flăcăi cu fete, 1 veduv cu fată, 4 bărbați în căsătoria întâia, 1 în a doua, 5 femei în căsătoria întâia, totalul căsătoriilor 5, din cari 3 bărbați însurați cari au iscălit numele lor, 2 cari au declarat că nu pot iscăli numele lor, 2 femei măritate care au iscălit numele lor, 3 cari au declarat că nu pot iscăli. Etatea bărbaților 1 între 18 și 25 ani, 3 între 25 și 35 ani, 1 între 35 și 55 ani. Etatea femeilor 2 între 15 și 18 ani, 2 între 18 și 25 ani, 1 între 25 și 35 ani, totalul căsătoriilor 10, dintre cari 10 ortodoci, totalul general al căsătoriilor 5 și al căsătoriilor 10.

În Maiu 10 flăcăi cu fete, 1 veduv cu fete, 10 bărbați în căsătoria întâia, 1 în a doua, 11 femei în căsătoria întâia, totalul căsătoriilor 11, din care 8 bărbați însurați cari au iscălit numele lor, 3 cari au declarat că nu pot iscăli, 6 femei măritate cari au iscălit numele lor, 5 cari au declarat că nu pot iscăli. Etatea bărbaților: 2 între 18 și 25 ani, 8 între 25 și 35 ani, 1 între 35 și 45 ani. Etatea femeilor: 10 între 18 și 25 ani, 1 între 25 și 35 ani, totalul căsătoriilor 22, dintre cari 16 ortodoci și 6 israeliți, totalul general al căsătoriilor 11 și al căsătoriilor 22.

În Iunie 4 flăcăi cu fete, 3 flăcăi cu veduve, 2 veduvi cu fete, 1 veduv cu veduvă, 7 bărbați în căsătoria întâia, 3 în a doua, 6 femei în căsătoria întâia, 4 în a doua, totalul căsătoriilor 10, din cari 5 bărbați însurați cari au iscălit numele lor, 5 cari au declarat că nu pot iscăli, 4 femei măritate, care au iscălit numele lor, 6 care au declarat că nu pot iscăli. Etatea bărbaților: 1 între 18 și 25 ani, 5 între 25 și 35 ani, 4 între 35 și 45 ani. Etatea femeilor: 3 între 15 și 18 ani, 4 între 18 și 25 ani, 3 între 25 și 35 ani, totalul căsătoriilor 20, dintre cari 16 ortodoci, 4 israeliți, totalul general al căsătoriilor 10 și al căsătoriilor 20.

În Iulie 15 flăcăi cu fete, 1 flăcău cu veduvă, 1 veduv cu fată, 1 veduv cu veduvă, 16 bărbați în căsătoria întâia, 2 în a doua, 16 femei în căsătoria întâia, 2 în a doua, totalul căsătoriilor 18, din cari 15 bărbați cari au iscălit numele lor, 3 cari au declarat că nă pot iscăli, 9 femei care au iscălit numele lor, 9 care au declarat că nu pot iscăli. Etatea bărbaților: 8 între 18 și 25 ani, 9 între 25 și 35 ani, 1 între 35 și 45 ani. Etatea femeilor: 8 între 15 și 18 ani, 6 între 18 și 25 ani, 4 între 24 și 35 ani, totalul căsătoriilor 36, dintre cari 26 ortodoci, 10 israeliți, totalul general al căsătoriilor 18 și al căsătoriilor 36.

(Va urma.)

Din public.

Onorabilă Redacțiune! În urma corespondinței ddto Făgăraș 11 Decembre 1884. Publicată în ziarul „Telegraful Român“ Nr. 146 a. tr. se răspundește faima aici în Făgăraș că subsemnatul aș fi autorul acelei corespondințe, — substituindu-mi numele cu predicatul „Motti.“

Nu știu din ce combinațiuni am putut chiar eu resulta ca autorul corespondenței din cestiuone, — în interesul adevărului însă și considerând, că a eastă faimă 'mi alterează pozițiunea în care me aflu, declar acea faimă de un neadevăr în toată puterea cuvântului, declar, că mi-a lipsit ori ce cunoștință despre acea corespondință, până ce o cetisem în ziar.

Me rog deci de Onorabila Redacțiune — carea negreșit trebuie să aibă cunoștință despre adevărul autor — ca să binevoiască a me justifi fața de opiniunea stimatului public interesat prin publicarea acestei declarațiuni.

Făgăraș 30/18 Ianuar 1885*)

Stefan Necșa,
practicant comitat.

Varietăți.

*) (Constituire de comitet bisericesc.) Împlinindu-se ciclul de trei ani — alegătorii îndreptățiți ai bisericeii gr. or. din Oreștie s'au întrunit Duminecă în 13 Ianuarie an. cur. st. v. în sinod pentru a alege comitetul în sensul statutului organic. S'au reales tot membri cei vechi cu o mică modificare. În locul unui membru vechiu s'au ales dl Dr. Ioan Mihu, avocat în Oreștie. Constituindu-se comitetul s'au ales de president dl Dr. Ioan Mihu. Încât pentru ceilalți funcționari au rămas tot cei ce au funcționat în trieniul trecut.

*) „Orientul român“ — dize „Răsboiul“ — este numele unui ziar nou ce apare în Galați de două-ori pe săptămână. Îi urăm viață îndelungată.

Loc deschis.**)

Dechiarățiune.

Ca factor principal la amovarea din oficiu a fostului notariu cercual Sebastian Popescu, n'am avut alt interes, — ci purul adevăr, pre cum mai în detail s'ar putea vedea și din celea dermese la archiva spectatei preture de cerc din Ighiu.

Tot asemenea la alegerea actualului Notariu Amfilochiu Giurca nu din alt interes am stăruit pre lângă reușirea Dsale, față de alți doi concurenți de altă naționalitate și confesiune, — ci numai din datorința a spigini pe consăngeanul meu, un român bun nepetat, și cunoscut destul de apt pentru oficiul ce-l are.

Faima lașită, că subscrisul ar fi indignat pe respetivul notariu A. Giurca, că nu mi-a luat în căsătorie fata, e o scornitură tendențioasă dela niște oameni infami și malițioși. Spre justificare aduc înainte numai un cas. Subscrisul îi pentru alte combinațiuni, că adevă în averea ce o posed, pentru unica fată ce o am la casa, să primesc un succesor, carele să fie pregătit și de preoție.

Aceasta dechiarățiune servească tuturor celor ce me-ar compătîmi că sum indignat din împregiurarea sus arătată.

Feneș, în 17 Ianuarie v. 1885.

Moise Laslău,
paroch gr. or. locului.

*) Din partea noastră dechiarăm, că domnul Necșa nu este acel „Motti“, care ne a trimis aceea corespondență. R.

**) Pentru cele publicate sub rubrica aceasta redacțiunea nu ia nici o corespondabilitate.

Loterie.

Mercuri în 4 Februarie 1885.

Sibiu: 75 58 26 35 18

Nr. 2/2/1885 civil.

[979] 1-3

Publicațiune.

Aduc la cunoștința publică că spre a face cele necesarie la regularea hotarului din **Bernadea**, și adevă spre a regula reprezentarea partidelor, a alege pre ingineri și a face preliminarul de spese, am designat ziua de **9 Martiu 1885. dimineața la 8 oare** și de pertractare. Aceasta se va face la fața locului în locuința judeului, la care se invită părțile interesate cu observarea, că reprezentarea lor nu va împedeca ținerea pertractării.

Elisabetopole 9 Ianuarie, 1885.

În numele tribunalului:

Székely Miklós m. p.,
jude esmis.

Nr. 275/1885 civil.

[980] 1-3

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința publică, că spre inițierea lucrărilor în segregarea hotarului din **Kund**, și adevă spre a regula reprezentarea, a alege ingineri și a face preliminarul de spese pun termin pe ziua de **12 Martiu 1885 dimineața la 8 oare** în comuna Kund la casa judeului.

La aceasta se invită părțile interesate cu observarea, că reprezentarea lor nu va împedeca ținerea pertractării.

Elisabetopole, 19 Ianuarie 1885. în numele tribunalului.

Székely Miklós m. p.,
jude esmis.